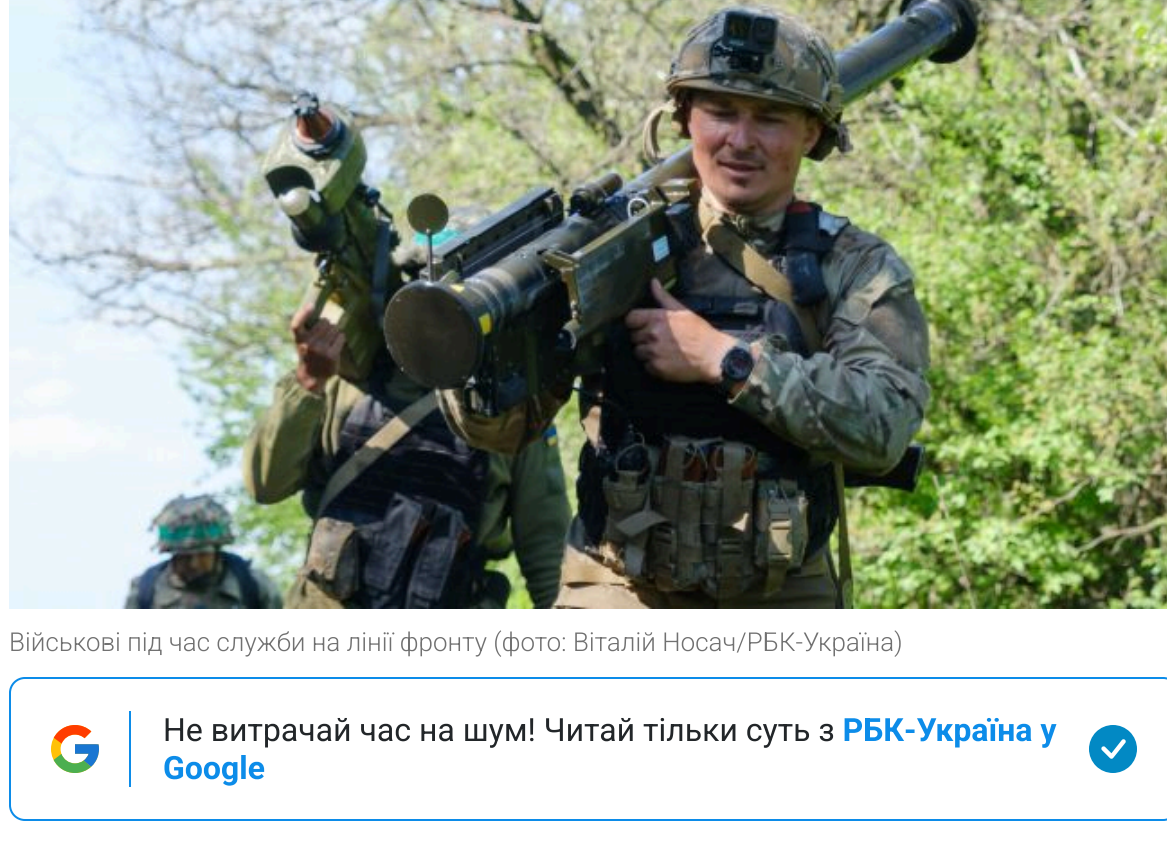
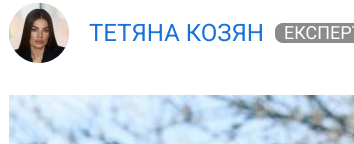

Тільки через суд? Які проблеми бувають у військових з командуванням та як їх вирішити

17:45 24.06.2024 Ср

5 кв

Коли ще діє компроміс, а в яких випадках варто звертатися до вищих інстанцій?

Військовий під час служби на лінії фронту (фото: Віталій Носач/РБК-Україна)

Не витрачай час на шум! Читай тільки суть з РБК-Україна у Google

Діючим військовим іноді доводиться виборувати через адвокатів передбачені для них відпустки, переведення, виплати і звільнення з Сил Оборони, якщо для цього є законні підстави.

Які скарги і звернення до адвокатів найбільш поширені та як частіше їх вдається вирішити – через суд чи напряму через командира – в коментарі РБК-Україна розповіла військовий адвокат Тетяна Козян.

Головне:

- **Суд як крайній крок.** До позовів вдаються, коли інші інструменти не спрацювали.
- **Рівні вирішення.** Більшість спорів намагаються закрити на рівні частини через рапорти або скарги до вищого командування (Міноборони, Генштаб, ВСП).
- **Проблеми з грошима.** Крім бойових виплат, військовим масово не нараховують або занижують обов'язкову індексацію.
- **Блокування звільнення.** Командири іноді ігнорують рапорти на звільнення, навіть за наявності законних підстав.
- **Основні скарги.** Бійці звертаються для оскарження висновків ВЛК, проблеми з СЗЧ та питаннями переведень.

НЕ ЗВІЛЬНЯЮТЬ ІЗ ЗСУ ПОПРИ ЗАКОННІ ПІДСТАВИ: ЩО РОБИТИ?

Алгоритм дій:

- Фіксація:** подавайте рапорт із документами обов'язково під вхідний номер
- Скарги:** звертайтеся до вищого керівництва або Офісу Військового Омбудсмана
- Суд:** оскаржуйте бездіяльність через адміністративний суд

Як діяти дистанційно?

Подати позов до суду можна онлайн через систему "Електронний суд" або через адвоката – це дозволить захищати права, не перериваючи службу

Найкращий результат дає комбінація:

рапорт під вхідний номер + скарга вищому керівництву + позов до суду або звернення до військового Омбудсмана

Джерело: військовий адвокат Тетяна Козян для "РБК-Україна"

РБК-УКРАЇНА

Не звільняють із ЗСУ попри законні підстави. Що робити? (інфографіка РБК-Україна)

ВЛК, виплати та звільнення: топ нагальних питань захисників

Поточні звернення військовослужбовців здебільшого стосуються захисту своїх прав в умовах, коли армійська система працює формально.

На першому місці залишається оскарження висновків ВЛК та так зване "лікування на папері", коли бійців повертають на фронт без належної реабілітації після поранень, каже Тетяна Козян.

Також масовими є запити щодо повернення із СЗЧ без кримінальних наслідків та проблеми з переведенням до інших підрозділів, які часто безпідставно блокують командири частин.

> [Читайте також: Командир ігнорує рапорт. Що робити військовому, якщо не дозволяють звільнитися](#)

Окремий великий блок проблем пов'язаний із **грошовим забезпеченням**. Окрім затримок "бойових" виплат, військові масово стикаються з тим, що бухгалтерія взагалі не нараховує або занижує обов'язкову індексацію доходів через внутрішні розпорядження чи помилки в розрахунках.

За словами адвоката, **індексація – це гарантована законом виплата**, тому зараз бійці все частіше звертаються з комплексними запитами про те, як повернути ці кошти через суд.

Ще один обсяг питань – **складнощі зі звільненням з ЗСУ**, якщо для цього є законні підстави.

"На практиці трапляються випадки, коли військовослужбовець має всі підстави для звільнення (зокрема, через виховання дитини з інвалідністю за відсутності інших осіб), однак **процес фактичного звільнення затягується**", – каже Тетяна Козян.

Найчастіше проблеми виникають через адміністративні перепони: формальний розгляд рапортів або повну відсутність зворотного зв'язку з боку командування. Ігнорування рапорту у встановлені строки фактично є бездіяльністю.

"Саме тому військовий змушений додатково звертатися зі скаргами до вищих штабів або до суду, бо первинне звернення у формі рапорту залишається без розгляду", – зазначає співрозмовниця.

Коли йдеться про опіку над хворою дитиною, мовчання командира порушує конституційні права військового на соціальний захист. Ненадання відповіді є класичним проявом адміністративної бездіяльності.

"Враховуючи, що підставою є виховання дитини з інвалідністю, таке ігнорування ставить під загрозу право дитини на належний догляд. Повторний розгляд рапорту за рішенням суду – це не просто формальність, а обов'язок командира усунути порушення", – каже експертка.

Алгоритм дій: що робити, якщо рапорт ігнорують

Коли рапорт свідомо ігнорують, залишатися в режимі очікування немає сенсу – юристка рекомендує запускати різнопланові шляхи захисту.

Найголовніше – офіційно **заресструвати документ із пакетом довідок та отримати вхідний номер**, щоб зафіксувати можливу бездіяльність командування.

"Наступним етапом може бути подання скарг до вищого командування, звернення до органів військового управління та контролю. Якщо ці заходи не дають результату, військовослужбовець має право звернутися до адміністративного суду для захисту свого права на звільнення та оскарження бездіяльності суб'єкта владних повноважень", – роз'яснює Тетяна Козян.

Рапорт чи суд: як військовим вдається вирішувати проблеми

Коли виникає спірна ситуація, військовослужбовці насамперед намагаються знайти компроміс в першу чергу на місці служби. Звернення до суду зазвичай залишають на випадок, якщо інші методи взагалі не дали результату, каже адвокат.

Вирішення питань на нижчих управлінських рівнях у багатьох випадках є **значно швидшим і ефективнішим шляхом**, ніж довготривала судова тяганина, додає вона.

"На практиці більшість питань військовослужбовці намагаються вирішити не через суд, а на нижчих управлінських рівнях, що в багатьох випадках є більш швидким і ефективним шляхом", – зазначає військовий адвокат.

Найчастіше все починається зі спілкування з командиром або через подання рапорту. Це базовий і найоперативніший механізм: якщо командир готовий реагувати, то більшість питань може бути вирішитися саме через дане подання.

"Якщо на цьому рівні реакції немає або рішення відсутнє, наступний крок – скарги до вищого командування (**Міністерство оборони України, Генеральний штаб, ВСП тощо**). Це вже більш формальний рівень, і він може спрацювати, але не завжди швидко, бо часто потребує перевірок і службових розслідувань", – розповідає вона.

Окремо є механізм **адвокатських запитів і офіційних звернень**, які інколи **ефективніші за звичайні рапорти**, бо їх складніше проігнорувати з формальної точки зору.

"І вже **суд** – це крайній інструмент. Він найбільш формальний, але й найтриваліший через навантаження системи та складність процедур", – каже адвокат.

До нього зазвичай доходять тоді, коли:

- інші механізми не спрацювали,
- або потрібно юридично зафіксувати порушення (виплати, статус, протиправна бездіяльність та зобов'язати вчинити певні дії тощо).

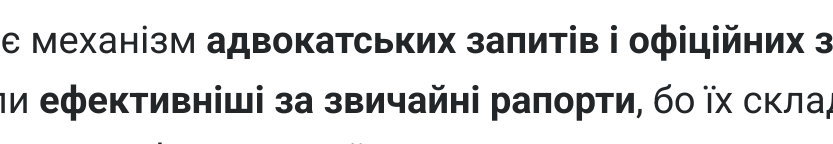
Раніше Тетяна Козян розповідала РБК-Україна про [резонансні справи військових, які їй доводилося вести](#).

Також адвокат пояснила, чи реально в період мобілізації та дії воєнного стану [захистити свої права в суперечках із ТЦК](#).

Важливо: Цей матеріал має виключно ознайомчий характер і не є юридичною консультацією. РБК-Україна не несе відповідальності за дії, вчинені на основі цієї інформації. У разі потреби в правовій допомозі або уточненні законодавства рекомендуємо звернутися до кваліфікованого юриста.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

[служба в армії](#)
[Збройні сили України](#)
[Суд](#)
[Юридичні поради](#)

Реклама

НОВИНИ

- Новини України
- Війна в Україні
- Економіка
- Світ
- Надзвичайні події

ПОЛІТИКА

БІЗНЕС

- Економіка
- Фінанси
- Авто
- Tech
- Енергетика
- Біла економіка

АНАЛІТИКА

- Статті
- Інтерв'ю
- Точка зору

ЖИТТЯ

- Гроші
- Зміни
- Освіта
- Суспільство

РОЗВАГИ

- Шоу бізнес
- Поради
- Гороскопи
- Світа
- Цікаве
- Спорт

LIFESTYLE

- Психологія
- Їжа
- Подорожі
- Здорове життя
- Мода та краса

РБК-УКРАЇНА UA | EN | RU

Про компанію Розмістити рекламу

Редакційна політика і стандарти

Як стати нашим автором

Правила користування

Правова інформація

Політика конфіденційності

Контакти

Команда

Вакансії в РБК-Україна

Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка portalu - <https://www.rbc.ua>. Фотографії, зображення належать їх власникам. Всі фотографії на порталі, за винятком яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не наділяти точку зору автора. Оціночні судження не підлягають оприлюдненню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодатель. Матеріали, позначені плашкою «Прес-реліз», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Пітчинг», «Благодійність», «Реакція» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новинки компанії» - це формальний формат, що оповіщає новими подіями і подіями, пов'язаними з діяльністю компанії, базуються на прес-релізах, які випускає сама компанія. За відсутності прес-релізу інформація не несе відповідальності. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «IBT MEDIA», 2024-2025